

**Archeologisch karterend
booronderzoek Zevenhuizen-
Oost te Zevenhuizen, gemeente
Leek (GR)**

Infra

Milieu

Geo-ICT

Archeologie

Geo-informatie

**Archeologisch karterend
booronderzoek Zevenhuizen-Oost
te Zevenhuizen, gemeente Leek
(GR)**

opdrachtgever	Gemeente Leek
datum	24 juli 2013
projectleider	De heer G.J. de Roller
projectnummer	92155613
status	definitief
ISSN-nummer	1875-5313
MUG-publicatie	2013-58

hadw

MUG-projectnummer	92155613
Opdrachtgever	Gemeente Leek
MUG-publicatie	2013-58
Bevoegd gezag	Gemeente Leek
Beheer en plaats documentatie	MUG Ingenieursbureau b.v.
Onderzoekmeldingsnummer	57275
Tekst	De heer drs. ing. G.J. de Roller
Afbeeldingen	De heer A. Huygen
Status	Definitief
Autorisatie	De heer drs. B. Bijl
Uitgegeven door	MUG Ingenieursbureau b.v. Postbus 136 9350 AC Leek
Datum	24 juli 2013
ISSN	1875-5313

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Inleiding	2
1.1 Ligging van het onderzoeksgebied	2
1.2 Bekende archeologische gegevens	3
1.3 Doel van het karterend onderzoek	3
1.4 Werkwijze	3
2 Resultaten	4
3 Conclusie en aanbeveling	6
3.1 Conclusie	6
3.2 Aanbeveling	6
Literatuur	7

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht van de onderzoekslocatie, boorpuntenkaart

Samenvatting

Aanleiding tot het hier beschreven archeologisch karterend veldonderzoek (IVO) is de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan van de onderzochte percelen ten oosten van het Hoofddiep en ten noorden van de Kokswijk te Zevenhuizen (GR). Omdat deze plannen met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. In een eerder stadium is een verkennend booronderzoek uitgevoerd waarbij is geconstateerd dat de bodemopbouw in twee gedeelten van het onderzoeksgebied nog intact is. Er is aanbevolen om hier een karterend veldonderzoek uit te voeren. Dit advies is overgenomen door het bevoegd gezag, gemeente Leek. Gemeente Leek heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven het karterend veldonderzoek uit te voeren.

Uit het uitgevoerde karterende booronderzoek blijkt dat er in de monsters kruimels baksteen, wat houtskool, een sintel en een mogelijke vuursteenafslag aanwezig zijn. Geen van de aangetroffen vondsten is een duidelijke indicatie voor een archeologische vindplaats. Daarom wordt ervan uitgegaan dat de trefkans op archeologische resten binnen de onderzoeksgebieden als laag ingeschat kan worden. Wij bevelen daarom aan geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren.

Tenslotte dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.

1 Inleiding

Aanleiding tot het hier beschreven archeologisch karterend veldonderzoek (IVO) is de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan van de onderzochte percelen ten oosten van het Hoofddiep en ten noorden van de Kokswijk te Zevenhuizen (GR). Omdat deze plannen met bodemverstorende ingrepen gepaard gaan, is een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de Wet op de archeologische monumentenzorg. In een eerder stadium is een verkennend booronderzoek uitgevoerd waarbij is geconstateerd dat de bodemopbouw in twee gedeelten van het onderzoeksgebied nog intact is. Er is aanbevolen om hier een karterend veldonderzoek uit te voeren (de heer G.J. de Roller 2013). Dit advies is overgenomen door het bevoegd gezag, de gemeente Leek. De gemeente Leek heeft MUG Ingenieursbureau, afdeling Archeologie, opdracht gegeven het karterend veldonderzoek uit te voeren.

Het karterend archeologisch booronderzoek heeft plaatsgevonden op 19 juni 2013 en is uitgevoerd door de heer A. Wieringa, conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2.

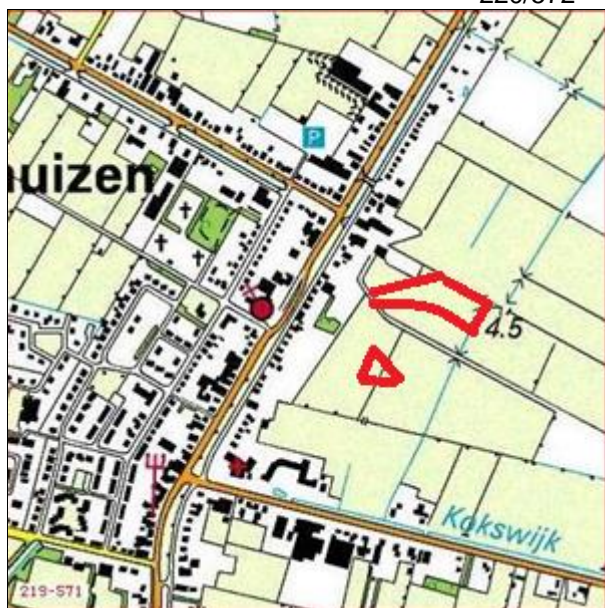
Tabel 1.1 Overzicht van de objectgegevens

Objectgegevens	
Provincie	Groningen
Gemeente	Leek
Plaats	Zevenhuizen
Toponiem	Zevenhuizen-Oost
Kaartblad	11F
Coördinaten	219578/571648 NW 219796/571520 NO 219630/571155 ZO 219467/571271 ZW
Grondsoort	zand
Geomorfologie	dekzandrug met esdek

1.1 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan de oostrand van Zevenhuizen ten noorden van de Kokswijk en ten oosten van het Hoofddiep. Het terrein is in gebruik als grasland en bestaat uit twee deelgebieden die samen circa 1,9 ha groot zijn (zie afbeelding 1).

220/572

219/571

Afbeelding 1. Topografische kaart met in rood de onderzoeksgebieden (bron: Topografische Dienst Nederland)

1.2 Bekende archeologische gegevens

Uit het uitgevoerde verkennende booronderzoek blijkt dat in een deel van het onderzoeksgebied de dekzandondergrond nog intact is. Op deze locaties kunnen eventueel aanwezige archeologische resten nog *in situ* aanwezig zijn. In de meeste boringen is een verstoorde bodemlaag aangetroffen die op de dekzand of kleileem ondergrond ligt. In het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied is sprake van een sterk siltige bodemlaag die mogelijk onderwater is gevormd. Plaatselijk zijn nog resten van het oorspronkelijke veendek aanwezig.

1.3 Doel van het karterend onderzoek

Het karterend booronderzoek heeft tot doel om na te gaan of er binnen de bodemlagen met archeologische potentie, de top van het dekzand, waar bodemvorming in aanwezig is, archeologische resten aanwezig zijn.

1.4 Werkwijze

Voor het karterend booronderzoek worden boringen gezet met een edelmanboor met een diameter van 15 cm. De top van het intacte dekzand wordt bemonsterd en vervolgens gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 4 mm om eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen. Van de boringen waarbij materiaal in het zeefresidu zit is het bemonsterde traject beschreven. Bij het voorafgaande verkennende booronderzoek is de bodemopbouw al in zijn geheel beschreven en daarom bij dit onderzoek achterwege gelaten. De boringen worden in een driehoeksgrid gezet waarbij de afstand tussen de boringen in de raai circa 25 m bedraagt en de afstand tussen de raaien 20 m. In de naast elkaar liggende raaien verspringen de boringen zodat er een ideale verdeling van de boringen over de onderzoeksgebieden ontstaat.

2 Resultaten

Uit de gezeefde monsters van de karterende boringen blijkt dat er in het noordelijke deelgebied in de monsters vondsten zijn aangetroffen. In het zuidelijke deelgebied is in de boringen geen vondstmateriaal aanwezig (zie bijlage 1). Het vondstmateriaal betreft kruimels baksteen, grind, stukjes houtskool, een sintel en een mogelijke vuurstenen afslag (zie tabel 2.1).

Grind komt van nature in het dekzand voor in lage dichtheden. Het hier aangetroffen grind is dan ook van natuurlijke oorsprong.

De fragmenten van baksteen zijn zeer klein. Het baksteengruis komt verspreid over het noordelijke deelgebied voor maar lijkt zich te concentreren langs de noordelijke perceelrand, die ook als toegangsweg tot de achterliggende percelen functioneert. Vermoedelijk gaat het hierbij om van elders aangevoerd materiaal dat bijvoorbeeld via bemesting of de banden van de trekker op het land is gekomen en door ploegen naar de onderkant van de bouwvoor is verplaatst. Omdat bij de bemonstering, door de vorm van de boor, vrijwel altijd wat grond van de bovenliggende bodemlaag wordt meegenomen is het goed verklaarbaar dat er baksteengruis in de monsters zit.

Houtskool komt in vier boringen voor. Deze boringen liggen aan de oostrand van het onderzoeksgebied, waarbij er houtskool in drie naast elkaar liggende boringen voorkomt (boringen A23, A24 en A30). In alle gevallen gaat het om een zeer kleine stukjes houtskool. Deze boringen liggen op de rand de hogere rug die in het perceel aanwezig is. Houtskool is in combinatie met andere archeologische indicatoren ook een indicator. Komt houtskool alleen voor dan moet er rekening mee gehouden worden dat het een natuurlijke oorsprong heeft en hoeft het niet direct te wijzen op de aanwezigheid van bijvoorbeeld een haardkuil uit de steentijd. De houtskool komt hier in twee boringen samen met baksteengruis voor, dat niet als indicator is opgevat. In de overige boringen komt houtskool als enige vondst voor. Daarom wordt de houtskool hier niet als archeologische indicator aangemerkt.

In boring A20 is een sintel fragment aangetroffen. Omdat het om één losse vondst gaat gaan we er van uit dat het om een toevalstreffer gaat en geen indicatie is voor een smederij of andere activiteit waarbij een oven is gebruikt. Het materiaal kan ook van recent in oorsprong zijn, net als het baksteengruis.

Tabel 2.1 Overzicht boringen met zeefresiduen en de inhoud van de zeefresiduen

boring	monster diepte in cm -mv	bodemhorizont	inhoud
A3	20-70	E, B	twee keer baksteen stukje
A4	30-70	AB, B	één keer baksteen fragment
A5	25-60	Ab, B	twee keer baksteen kruimel
A6	50-70	AE, B	grind
A7	40-70	Ab, BC	grind
A8	50-90	B	één keer baksteen
A9	30-70	EB, B	mogelijke afslag
A10	25-70	AE, B	één keer houtskool en 2x baksteen kruimel
A11	25-70	E, B	één keer fragment baksteen
A13	50-90	AB	grind
A14	50-90	B	grind
A16	30-70	A, BC	grind
A20	35-90	AB, B	sintel
A21	25-70	E, B	grind
A22	30-80	B	grind
A23	25-70	E, B	één houtskool, 4x baksteen fragment
A24	25-70	B	één houtskool
A25	40-80	B	Twee keer baksteen
A26	40-80	B	grind
A27	30-80	B	één baksteen
A30	25-70	E, B	één houtskool

B4	80-100	B	grind
----	--------	---	-------

In boring A09 is een mogelijke afslag van vuursteen aangetroffen. Het gaat hierbij om een zeer klein stukje vuursteen waar deels nog cortex op aanwezig is. Het is geen kenmerkend stuk vuursteen waardoor het onzeker is of dit door mensenhanden is gemaakt of dat het toch om een natuurlijk stuk gaat. Het is daarom niet opgevat als indicatie voor een vuursteenvindplaats.

3 Conclusie en aanbeveling

3.1 Conclusie

Uit het uitgevoerde karterende booronderzoek blijkt dat er in de monsters kruimels baksteen, wat houtskool, een sintel en een mogelijke vuursteen afslag aanwezig zijn. Een deel van het vondstmateriaal kan uit de afdekkende bouwvoor afkomstig zijn (baksteen gruis) of is van natuurlijke oorsprong (houtskool en stukje vuursteen). De aanwezige sintel komt maar in één boring voor waardoor het aannemelijk is dat dit een toevalsvondst is. Geen van de aangetroffen vondsten is een duidelijke indicatie voor een archeologische vindplaats. De trefkans op archeologische resten binnen de onderzoeksgebieden wordt daarom als laag ingeschat.

3.2 Aanbeveling

Gelet op bovenstaande onderzoeksresultaten bevelen wij aan geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren.

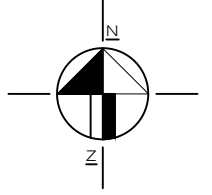
Tenslotte dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.

Literatuur

Roller, G.J. de. 2013. *Archeologisch booronderzoek Zevenhuizen-Oost te Zevenhuizen, gemeente Leek (GR)* MUG publicatie 2013-32. Leek

Verder is gebruik gemaakt van de gegevens van:
Topografische Dienst Nederland

Bijlage 1 **Overzicht van de
onderzoeksloatie,
boorpuntenkaart**

LEGENDA

- bestaande bebouwing
- 49 huisnummer
- kadastrale grens
- boring met nummer
- baksteen
- mogelijke vuursteen afslag
- houtskool
- sintel
- grens vervolgonderzoek aanbevolen
- grens onderzoekslocatie

0 100 meter

0	AHu	GRO	Eerste uitgave	10-07-2013
Wiz.	Get.	Ge.	Omschrijving	Datum

MUG ingenieursbureau

Project:	Archeologisch booronderzoek Zevenhuizen Oost
Opdrachtgever:	Gemeente Leek
Onderdeel:	Overzicht van de locatie boorpuntenkaart

Projectnummer: 92155613 Schaal: 1:2000 Formaat: A3 Bijlagenummer: 1

Infra
Milieu
Geo-ICT
Archeologie
Geo-informatie

Zernikelaan 8
Postbus 136
9350 AC LEEK
Tel. (0594) 55 24 20
Fax. (0594) 55 24 99

E-mail
info@mug.nl
internet
www.mug.nl

DEFINITIEF

Zernikelaan 8
9351 VA LEEK
Postbus 136
9350 AC LEEK
T (0594) 55 24 20
F (0594) 55 24 99
E info@mug.nl
I www.mug.nl